

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.9.4.2025

Pani
Aleksandra Warkocka
Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych Nr 6
w Poznaniu
ul. Działyńskich 4/5
61-727 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/020 Realizacja prawa do nauki dla dzieci ukraińskich w polskich szkołach

Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Technikum Poligraficzno-Administracyjne ¹ w Zespole Szkół Zawodowych Nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu, ul. Działyńskich 4/5; 61-727 Poznań ² . W skład Zespołu Szkół oprócz Technikum wchodziły: XXX Liceum Ogólnokształcące oraz Branżowa Szkoła I stopnia nr 7.
Kierownik jednostki	Aleksandra Warkocka, Dyrektor Zespołu Szkół od 1 maja 2016 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy. 2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy obowiązku nauki.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 14 maja 2025 r. ⁴
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Maciej Kowalski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/50/2025 z 31 marca 2025 r. Marcin Komorowicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/51/2025 z 31 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: Technikum albo Szkoła.

² Dalej: Zespół, Zespół Szkół albo ZST.

³ Dalej: Dyrektor.

⁴ Dalej także: kontrolowany albo badany okres.

⁵ j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Technikum, uczniom – dzieciom uchodźców z Ukrainy⁷ zapewniono organizacyjne warunki do realizacji prawa do nauki.

Dyrektor, w terminie określonym przez Ministra Edukacji i Nauki⁸, opracowała i przekazała organowi prowadzącemu⁹ arkusze organizacji szkoły na każde z lat szkolnych objętych kontrolą. Przyjęcia do szkoły uczniów uchodźców z Ukrainy przebiegały zgodnie z zasadami ustalonymi przez Ministra Edukacji Narodowej¹⁰, a nauka i dodatkowe zajęcia odbywały się w prawidłowo zorganizowanych oddziałach. Uczniowie ci byli też prawidłowo klasyfikowani.

Uczniom uchodźcom z Ukrainy zapewniono możliwość skorzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, pomoc ze strony nauczycieli władających ich językiem oraz stworzono warunki do udziału w aktywnościach rozwijających zainteresowania i integrujących społeczność szkolną. Stworzono im też możliwość dodatkowej nauki języka polskiego, choć bezpłatne zajęcia w tym zakresie odbywały się w mniejszym wymiarze – o cztery godziny lekcyjne tygodniowo w latach szkolnych 2021/2022, 2023/2024 i dwie godziny lekcyjne tygodniowo w roku szkolnym 2024/2025 – od ustalonego przez Ministra Edukacji i Nauki¹¹.

Dyrektor prawidłowo – w siedmiu na osiem przypadków – powiadomiła właściwy organ o rezygnacji z nauki przez ucznia uchodźcę Ukrainy. Obowiązku w tym zakresie nie dopełniono w odniesieniu do jednej osoby. Ponadto, część wpisów w księdze uczniów – w odniesieniu do 10 z 15 objętych kontrolą – była niekompletna lub błędna.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Uczniowie, którzy spełniają warunki określone w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 337) lub przebywający na terytorium Polski na podstawie innych ustaw i przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, dalej: uczniowie uchodźcy z Ukrainy.

⁸ Zobacz: § 17 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2023 r. poz. 2736), dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji publicznych szkół.

⁹ W okresie objętym kontrolą organem prowadzącym było Miasto Poznań.

¹⁰ Zobacz: § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. z 2023 r. poz. 2301), dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

¹¹ Zobacz: odpowiednio § 11a ust. 1 i § 11 ab rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2094. ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1.1. W każdym z lat szkolnych 2021/2022 – 2024/2025¹³ w Technikum było odpowiednio 876, 925, 982 oraz 976 uczniów. W tym czasie, w Technikum było odpowiednio czterech, trzech, 32 i 61 uczniów uchodźców z Ukrainy. W porównaniu do roku szkolnego 2021/2022, w roku szkolnym 2024/2025, liczba wszystkich uczniów Technikum wzrosła o 11,4%, a uczniów uchodźców z Ukrainy wzrosła ponad piętnastokrotnie.

W latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 w Technikum prowadzono oddziały dla klas od I do IV, a w latach 2023/2024 i 2024/2025 - dla klas od I do V.

W latach szkolnych 2021/2022 – 2022/2023 uczniowie uczyli się w dwóch¹⁴ klasach, a w latach szkolnych 2023/2024 – 2024/2025 odpowiednio w trzech¹⁵ i czterech klasach¹⁶.

W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 uczniowie uchodźcy z Ukrainy stanowili odpowiednio 0,6%, 0,3%, 3,3% oraz 6,3% wszystkich uczniów Technikum.

(akta kontroli str. 22-38)

1.2. Dyrektor przekazała organowi prowadzącemu Szkołę arkusze organizacji szkoły opracowane na każde z lat szkolnych 2021/2022 i 2024/2025, w terminie określonym w § 17 ust. 7 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół, tj. do 21 kwietnia odpowiednio 2021, 2022, 2023 i 2024 roku. Organ prowadzący zatwierdził każdy z ww. arkuszy organizacji szkoły.

(akta kontroli str. 39-106, 142-147)

Na 30 września 2021 r. w Technikum nie było uczniów uchodźców z Ukrainy, a tym samym oddziałów, w których uczyliby się ci uczniowie. Wzrost liczby oddziałów, w których uczyli się uczniowie uchodźcy z Ukrainy odnotowano natomiast w każdym z kolejnych lat szkolnych. Na 30 września 2022 r. w Technikum funkcjonowały trzy oddziały ogólnodostępne, do których uczęszczali uczniowie - uchodźcy z Ukrainy, z czego dla uczniów klasy I utworzono dwa, a dla uczniów klasy II jeden oddział. Liczba uczniów w oddziałach dla tych klas wynosiła odpowiednio 60 (w tym dwóch uczniów uchodźców z Ukrainy), oraz 29 (w tym jeden uczeń uchodźca z Ukrainy).

Na 30 września 2023 r. w Technikum funkcjonowało 12 oddziałów ogólnodostępnych, do których uczęszczali uczniowie uchodźcy z Ukrainy, z czego dla klasy I utworzono osiem, dla klasy II trzy, a dla klasy III jeden oddział. Liczba uczniów w oddziałach dla tych klas wynosiła odpowiednio 247 (w tym 28 z Ukrainy), 87 (w tym troje z Ukrainy) oraz 29 (w tym jeden z Ukrainy).

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ W myśl art. 94 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, ze zm.), dalej: ustawa – Prawo oświatowe, rok szkolny obejmuje okres od 1 września każdego roku do 31 sierpnia następnego roku.

¹⁴ W roku szkolnym 2021/2022 – troje dzieci w I klasie oraz jedno dziecko w II klasie. W roku szkolnym 2022/2023 dwoje dzieci w I klasie oraz jedno w II klasie.

¹⁵ 28 dzieci w I klasie, troje dzieci w II klasie oraz jedno dziecko w III klasie.

¹⁶ 34 dzieci w I klasie, 23 dzieci w II klasie, troje w III klasie oraz jedno dziecko w IV klasie.

Na 30 września 2024 r. w Technikum funkcjonowało 18 oddziałów ogólnodostępnych, do których uczęszczali uczniowie uchodźcy z Ukrainy, z czego dla klasy I utworzono pięć, dla klasy II osiem, dla klasy III trzy, a dla klasy IV jeden oddział. Liczba uczniów w oddziałach dla tych klas wynosiła odpowiednio 153 (w tym 34 z Ukrainy), 231 (w tym 23 z Ukrainy), 84 (w tym troje z Ukrainy) i 25 (w tym jeden z Ukrainy).

(akta kontroli str. 107)

W kontrolowanym okresie w Technikum nie utworzono oddziałów przygotowawczych, a Dyrektor nie występowała do organu prowadzącego o wyrażenie zgody na ich utworzenie. Dyrektor wyjaśniła, że *liczba uczniów z doświadczeniem migracyjnym w latach 2021-2024 była niewielka. Uczniowie ci asymilowali się w grupie rówieśniczej i szybko osiągnęli postępy edukacyjne, także jeśli chodzi o znajomość języka polskiego. Nie zaistniała więc potrzeba organizacji takiego oddziału.*

(akta kontroli str. 108-109)

1.3. W Zespole, w okresie objętym kontrolą, obowiązywała procedura przyjmowania uczniów cudzoziemców lub osób powracających z zagranicy¹⁷. Dyrektor oświadczyła, że *procedura ta została wprowadzona na jej polecenie w związku z zapytaniem kandydatów z doświadczeniem migracyjnym o możliwość przyjęcia w roku szkolnym 2017/2018 do Technikum.* Procedura przewidywała następujące etapy przyjęcia: wniosek o przyjęcie do szkoły - mail lub rozmowa; wypełniony kwestionariusz rekrutacyjny; dostarczenie dokumentów przetłumaczonych na język polski (świadcstwo szkolne); rozmowa kandydata i opiekunów prawnych z dyrekcją - sprawdzenie znajomości języka polskiego; ustalenie ewentualnych różnic programowych; orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do nauki w wybranym zawodzie; decyzja o przyjęciu.

(akta kontroli str. 110, 362)

Informacje o procedurze przyjęcia do Szkoły zamieszczono na stronie internetowej Zespołu¹⁸, w zakładce rekrutacja. Wskazano w nich m.in., że: przyjęcia uczniów cudzoziemców odbywają się po przeprowadzeniu procesu rekrutacji dla uczniów z Polski (tj. pod koniec sierpnia); uczeń powinien znać język polski na poziomie A1/A2; przy przyjęciu należy wypełnić kwestionariusz rekrutacyjny (zamieszczony na stronie internetowej w zakładce rekrutacja) oraz przedstawić przetłumaczone na język polski świadectwo ukończenia szkoły w Ukrainie (Attestat-9klas); cudzoziemcy muszą posiadać paszport oraz opiekuna prawnego na terenie Poznania (rodzic), a opiekun prawny powinien znać język polski; szkoła jest publiczna, nie pobiera opłat za naukę i nie zapewnia zakwaterowania ani wyżywienia.

(akta kontroli str. 111)

1.4. W poszczególnych latach szkolnych, na podstawie dokumentacji¹⁹, do Technikum przyjęto: 2021/2022 - czterech uczniów uchodźców z Ukrainy (decyzja Dyrektora w trakcie trwania roku szkolnego); 2022/2023 - dwóch uczniów (decyzja Dyrektora po zakończeniu rekrutacji podstawowej, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania

¹⁷ Z 12 czerwca 2017 r.

¹⁸ [Informacje dodatkowe – Zespół Szkół Zawodowych Nr 6.](#)

¹⁹ Świadectw szkolnych uzyskanych w polskim lub zagranicznym systemie edukacji).

uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów²⁰); 2023/2024 - 29 uczniów (22 przez złożenie dokumentów w rekrutacji podstawowej i siedmiu decyzją Dyrektora po zakończeniu rekrutacji podstawowej); 2024/2025 - 34 uczniów (30 przez złożenie dokumentów w rekrutacji podstawowej i czterech decyzją Dyrektora po zakończeniu rekrutacji podstawowej).

W kontrolowanym okresie do Szkoły nie przyjęto dzieci uchodźców z Ukrainy na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej, o której mowa w § 12 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

(akta kontroli str. 135)

W toku kontroli NIK nie było możliwe ustalenie liczby podań złożonych przez rodziców lub opiekunów dzieci uchodźców z Ukrainy o przyjęcie ich dziecka do Szkoły na lata szkolne 2021/2022 - 2024/2025. Dyrektor wyjaśniła, że *w dokumentach składanych przez rodziców lub opiekunów prawnych nie ma informacji dotyczącej obywatelstwa lub statusu uchodźcy, w związku z czym na tym etapie rekrutacji nie można określić, czy dziecko ma status uchodźcy. Wskazała również, że podania lub wnioski o przyjęcie do szkoły poza systemem składane są po rozmowie lub kontakcie mailowym. Są one rozpatrywane po zakończeniu naboru elektronicznego jeśli są jeszcze wolne miejsca. Dokumentacja kandydatów jest niszczone (RODO) lub oddawane są oryginały po ostatecznym zakończeniu rekrutacji, najczęściej pod koniec września.*

(akta kontroli str. 138)

Analiza dokumentacji losowo wybranych 15 uczniów uchodźców z Ukrainy, którzy podjęli naukę w roku szkolnym 2024/2025 wykazała, że 12 z nich przyjęto po przeprowadzeniu rekrutacji podstawowej, na podstawie świadectwa ukończenia szkoły w polskim systemie edukacji²¹, a trzech po zakończeniu rekrutacji podstawowej, na podstawie złożonego przez rodzica lub opiekuna prawnego wniosku wraz ze świadectwem stwierdzającym ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji za granicą, co było zgodne z § 6 pkt 2 lit. a, w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

(akta kontroli str. 137)

1.5. W kontrolowanym okresie Szkoła, w myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji²², prowadziła księgę uczniów.

(akta kontroli str. 22-36)

Analiza wpisów w księdze uczniów odnoszących się do 15 uczniów uchodźców z Ukrainy przyjętych do Technikum w roku szkolnym 2024/2025 wykazała, że wpisy dokonano chronologicznie. W księdze ujęto kompletne dane o pięciu uczniach, tj. w księdze wpisano, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji szkolnej: imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia; numer PESEL oraz adres zamieszkania ucznia; imiona i nazwiska rodziców oraz adresy ich zamieszkania, a także datę rozpoczęcia nauki w danej szkole oraz oddział, do

²⁰ j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 989.

²¹ Poprzez złożenie wniosku o przyjęcie w rekrutacji podstawowej.

²² j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 50, dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji szkolnej.

którego ucznia przyjęto. Wpisy odnoszące się do pozostałych 10 uczniów były niekompletne lub błędne, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 139)

1.6. W kontrolowanym okresie w Szkole nie utworzono oddziałów przygotowawczych (z przyczyn wskazanych w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 108-109)

1.7. W roku szkolnym 2021/2022 wszyscy (czterej) uczniowie uchodźcy z Ukrainy zostali niesklasyfikowani. W roku szkolnym 2022/2023 sklasyfikowano wszystkich (czterech) uczniów uchodźców z Ukrainy. W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 (I półrocze) sklasyfikowanych zostało odpowiednio 32 i 61 uczniów uchodźców z Ukrainy. Klasyfikacji nie uzyskało w każdym z ww. okresów po jednym uczniu, co stanowiło odpowiednio 3,1% oraz 1,6% wszystkich uczniów uchodźców z Ukrainy.

(akta kontroli str. 152)

Analiza ocen w dzienniku elektronicznym 15 uczniów uchodźców z Ukrainy zapisanych do Technikum w roku szkolnym 2024/2025 wykazała, że na koniec I półrocza każdy z nich został prawidłowo sklasyfikowany.

(akta kontroli str. 153-157)

1.8. W okresie objętym kontrolą do klas programowo najwyższych²³ nie przyjęto uczniów uchodźców z Ukrainy, dlatego żaden taki uczeń nie przystąpił do egzaminów i nie ukończył szkoły w tym okresie.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że *najstarsza rocznikowo uczennica – spośród uczniów z Ukrainy, którzy uczą się w Technikum, w czasie kontroli uczęszczała do IV klasy. W roku szkolnym 2024/2025 dwie uczennice z Ukrainy z klas III technikum przystąpią do egzaminu zawodowego z pierwszej kwalifikacji, która będzie organizowana w czerwcu.*

(akta kontroli str. 170-171)

1.9. W Technikum, dla uczniów uchodźców z Ukrainy zorganizowano dodatkowe zajęcia z języka polskiego. Zajęcia te, zgodnie z art. 165 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, były bezpłatne. W roku szkolnym 2023/2024 ich wymiar wynosił sześć godzin lekcyjnych tygodniowo i był zgodny z postanowieniami § 11a ust. 1 oraz § 11ab rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy. W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2024/2025 dodatkowe zajęcia z języka polskiego zorganizowano w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo, tj. w wymiarze mniejszym od ustalonego w ww. przepisach, a co szerzej omówiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na dodatkowe bezpłatne zajęcia z języka polskiego zapisało się w latach szkolnych objętych kontrolą odpowiednio czterech, jeden, pięciu i czterech uczniów uchodźców z Ukrainy, z tego w dwóch pierwszych latach szkolnych objętych kontrolą wszyscy byli niesklasyfikowani z uwagi na nieusprawiedliwione nieobecności wynoszące powyżej 50%.

Zajęcia prowadzone były w grupach liczących nie więcej niż 15 uczniów.

²³ W latach 2021/2022 – 2022/2023 klasami programowo najwyższymi były klasy IV technikum, po reformie z 2019 roku klasy V technikum pojawiły się po raz pierwszy w roku szkolnym 2023/2024.

Dyrektor w każdym z objętych kontrolą lat szkolnych, w myśl art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²⁴, dopuściła do użytku programy nauczania dodatkowych zajęć z języka polskiego, wpisując je jednocześnie do Szkolnego Zestawu Programów Nauczania ZSZ Nr 6²⁵.

(akta kontroli str. 172-206)

1.10. W Technikum nie zorganizowano zajęć wyrównawczych, o których mowa w § 18 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, w odniesieniu do których nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z danego przedmiotu stwierdzi konieczność uzupełnienia różnic programowych z tego przedmiotu. Dyrektor Zespołu wyjaśniła to tym, że *żaden nauczyciel, ani uczniowie, jak i ich rodzice lub opiekunowie prawni nie zgłosili potrzeby ich zorganizowania. Ponadto podstawowym problemem edukacyjnym, oprócz problemów adaptacyjnych, jest niewystarczająca znajomość języka polskiego przez uczniów, jednak ze względu na duże obciążenie godzinowe obowiązkowymi zajęciami edukacyjnymi, często udział w kolejnych zajęciach, które są nieobowiązkowe, nie jest już możliwy lub brak nimi zainteresowania. Analizując potrzeby edukacyjne uczniów, bez względu na pochodzenie, doświadczenia migracyjne czy inne czynniki, aby zmniejszyć deficyty edukacyjne, Dyrektor, na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół²⁶ w Technikum wprowadził do ramowych planów nauczania przedmioty dodatkowe z puli godzin dyrektorskich: matematyka praktycznie, elementy komunikacji językowej, konwersatorium maturalne oraz kompetencje społeczne²⁷. Dodatkową formą wsparcia dla uczniów są także tzw. godziny dostępności nauczycieli w szkole w celu konsultacji dla uczniów i rodziców.*

Na zajęcia z przedmiotu matematyka praktycznie zapisanych było w poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą odpowiednio czterech, trzech, 32 i 60 uczniów uchodźców z Ukrainy, natomiast na zajęcia z przedmiotu kompetencje literackie i kulturowe - 34 uczniów²⁸. Zajęcia te były realizowane w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

(akta kontroli str. 207-212)

1.11. W Szkole zorganizowano dla uczniów uchodźców z Ukrainy pomoc psychologiczno-pedagogiczną, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach²⁹. Z pomocy tej skorzystano łącznie 191 razy, z czego:

- w roku szkolnym 2021/2022 - jeden raz,
- w roku szkolnym 2022/2023 - siedem razy,
- w roku szkolnym 2023/2024 - 56 razy,

²⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.

²⁵ Decyzja Nr 2/2021 z 31.08.2021 r. – program TPA/1/2021, Decyzja Nr 3/2022-2023 z 30.08.2022 r. – program TPA/2/2022, Decyzja Nr 1/2023-2024 z 31.08.2024 r. – program TPA/3/2023 i Zarządzenie Nr 3/2024-2025 z 30.08.2025 r. – program TPA/3/2023.

²⁶ Dz.U. z 2019, poz. 639.

²⁷ Obecnie realizowane są zajęcia z przedmiotów Matematyka praktycznie oraz Kompetencje literackie i kulturowe. Zajęcia z pozostałych trzech przedmiotów zaplanowane są na nadchodzące lata szkolne.

²⁸ Przedmiot ten jest realizowany od roku szkolnego 2024/2025.

²⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1798.

-w roku szkolnym 2024/2025 – 127 razy.

Formy wsparcia były następujące³⁰:

1) zajęcia rozwijające uzdolnienia:

- zajęcia sportowe, w których uczestniczyli: piłka siatkowa – jedna osoba i piłka nożna - dwie osoby,

- zajęcia informatyczno-matematyczne, w których uczestniczyli: Ogólnopolski Projekt edukacyjny „Dzień Matematyki - Matematyka, sztuka i kreatywność” – jedna osoba; INFOLOG - zajęcia poznawczo - relaksacyjne z zakresu informatyki i matematyki – jedna osoba,

2) zajęcia specjalistyczne (rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne):

- warsztaty psychoedukacyjne, w których uczestniczyli: Prokrastynacja a samodyscyplina – trzy osoby; Motywacja zewnętrzna i wewnętrzna – siedem osób; Asertywność i rozwiązywanie konfliktów – dwie osoby; Stres oraz regulacja emocjonalna - jedna osoba,

- zajęcia integrująco - kulturalne w operze, w których uczestniczyła – jedna osoba,

3) zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu:

- zorganizowane przez Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu³¹ „Czy warto wybrać szkołę zawodową?”, w których uczestniczyło sześć osób,

- zorganizowane przez Komendę Miejską Policji Poznań - Stare Miasto - projekt edukacyjny dla klas pierwszych technikum „Cyberprzemoc, bezpieczeństwo w sieci”, w których uczestniczyło 19 osób,

- zorganizowane przez Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu³² - Projekt edukacyjny dla klas technikum „Zawodowy Start”, w których uczestniczyła jedna osoba,

- zajęcia zawodowoznawcze z zakresu doradztwa zawodowego, w których uczestniczyli: „Ścieżka kariery zawodowej, potencjał osobisty - słabe i mocne strony” – 17 osób; „Ludzie sukcesu, jak zarządzać skutecznie swoją ścieżką kariery” - jedna osoba; „Test predyspozycji zawodowych” – 27 osób,

4) porady i konsultacje (testy predyspozycji zawodowych, testy osobowości, kwestionariusz zainteresowań zawodowych), w których uczestniczyło dziewięć osób,

5) warsztaty:

- Migrant Info Point w Poznaniu: „Legalizacja pobytu, pracy, kursy językowe, spotkania psychologiczne, pomoc psychologiczna cz. I, II”, „Rozmowa kwalifikacyjna, profesjonalne CV, darmowy kreator Portfolio”, w których uczestniczyło 78 osób,

- CDZdM - „Planowanie kariery”, „Ścieżka zawodowa”, w których uczestniczyło siedem osób,

- Firma OLX PRACA - Projekt edukacyjny dla klas technikum i branżowej szkoły I stopnia „Rozmowa kwalifikacyjna, profesjonalne CV, Metody poszukiwania pracy”, w których uczestniczyła jedna osoba,

- Firma AUCHAN - „Rynek pracy, rozmowa kwalifikacyjna, portfolio”, w których uczestniczyła jedna osoba.

(akta kontroli str. 213-249)

³⁰ § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach.

³¹ Dalej: CDZdM.

³² Dalej: CWRKDiZ.

1.12. Dyrektor nie otrzymała od ukraińskiej placówki dyplomatycznej, ani od stowarzyszenia kulturalno-oświatowego reprezentującego narodowość ukraińską, informacji o konieczności organizacji zajęć nauki języka i kultury Ukrainy. Żadna organizacja, ani rodzic, opiekun prawny lub uczeń nie zgłosił takiej potrzeby. 1 września 2023 r. Dyrektor zawarła natomiast porozumienie z fundacją działającą na rzecz migrantów o współpracy na rzecz wsparcia uczniów z doświadczeniem migracyjnym. Na mocy tego porozumienia w Technikum zorganizowano zajęcia dla uczniów, według zakresu działań uzgodnionego między stronami, co opisano w poprzednim punkcie wystąpienia.

Ponadto z inicjatywy Dyrektora oraz w porozumieniu z CDZdM podjęte zostały dodatkowe działania:

- 1) uczeń klasy trzeciej w zawodzie technik grafiki i poligrafii cyfrowej opracował graficznie poradnik dla rodziców uczniów pochodzących z Ukrainy³³,
- 2) podczas drzwi otwartych w szkole pracownicy CDZdM mówiący w języku ukraińskim wspierali spotkania z uczniami i rodzicami z Ukrainy; doradztwo zawodowe w języku ukraińskim prowadzone było także w trakcie roku szkolnego,
- 3) podczas wspólnej inicjatywy organizowanej także we współpracy z CWRKDiZ, tzw. Nocy Zawodowców³⁴ odbyły się warsztaty i konsultacje z doradztwa zawodowego dla uczniów i rodziców mówiących po ukraińsku,
- 4) zorganizowano przedsięwzięcie Szacun TV realizowane przez dwie szkoły, w tym Technikum, oraz CDZdM; uczniowie, w tym uczniowie Technikum, organizowali oprawę medialną podczas akcji promujących kształcenie zawodowe (Noc Zawodowców i Arena Zawodów³⁵); dwie uczennice z Ukrainy uczące się w zawodzie technik reklamy, prowadziły narrację w języku ukraińskim, prezentując różne zawody i ich specyfikę,
- 5) zorganizowano Punkt Poradnictwa Zawodowego dla Dzieci z Ukrainy; informacja na ten temat została przekazana szkołom w Internetowym Asystencie Dyrektora prowadzonym przez Urząd Miasta Poznania.

(akta kontroli str. 250-264)

1.13. W Technikum uczniom uchodźcom z Ukrainy zapewniono następującą pomoc ze strony osób władających językiem kraju ich pochodzenia:

- 1) rok szkolny 2021/2022: zatrudniony był jeden nauczyciel języka rosyjskiego w tygodniowym wymiarze 11 godzin oraz jedna godzina dostępności nauczycieli do konsultacji dla uczniów i rodziców w celu wspierania ewentualnych potrzeb³⁶,
- 2) rok szkolny 2022/2023:
 - a) od 1 stycznia 2023 do 23 czerwca 2023 r. zatrudniona była jedna nauczycielka matematyki mówiąca w języku ukraińskim, w łącznym tygodniowym wymiarze sześciu godzin matematyki i matematyki praktycznie oraz jedna godzina dostępności nauczyciela co dwa tygodnie,
 - b) jeden nauczyciel języka rosyjskiego i języka polskiego dla obcokrajowców pracujący w łącznym wymiarze 13 godzin: dziewięć godzin języka rosyjskiego i cztery godziny języka polskiego dla obcokrajowców oraz jedna godzina dostępności nauczyciela w tygodniu,
- 3) rok szkolny 2023/2024:
 - a) jeden nauczyciel języka rosyjskiego i języka polskiego dla obcokrajowców pracujący w łącznym wymiarze 17 godzin; w tym: sześć godzin języka

³³ https://www.cdzdm.pl/download_default/D1170/index-28.html

³⁴ Cykliczna impreza mająca na celu promowanie wartości kształcenia zawodowego.

³⁵ Akcja ogólnomiejska dedykowana uczniom i rodzicom kandydatów do szkół ponadpodstawowych.

³⁶ Dalej: godzina dostępności nauczyciela.

polskiego dla obcokrajowców, osiem godzin języka rosyjskiego i trzy godziny języka polskiego oraz jedna godzina dostępności nauczyciela w tygodniu,
b) jeden nauczyciel mówiący po ukraińsku prowadzący przedmioty kształcenia zawodowego z zakresu grafiki i fotografii w wymiarze 10 godzin w I półroczu i sześć godzin w II półroczu oraz jedna godzina dostępności nauczyciela co dwa tygodnie,

4) rok szkolny 2024/2025:

a) jeden nauczyciel języka polskiego zatrudniony w wymiarze 15 godzin stałych oraz godzin dodatkowych, z tego język polski dla obcokrajowców w wymiarze: w pierwszym półroczu sześć godzin, w drugim półroczu cztery godziny, a także trzy godziny języka polskiego w jednym z oddziałów, w którym 63% stanowili uczniowie z Ukrainy oraz jedna godzina dostępności nauczyciela w tygodniu,

b) jeden obywatel Ukrainy zatrudniony jako nauczyciel kształcenia zawodowego w zakresie przedmiotów graficznych i reklamowych oraz plastyki w łącznym wymiarze 22,2 godzin oraz jedna godzina dostępności nauczyciela w tygodniu; nauczyciel otrzymał przydziały m. in. w trzech oddziałach, w których przyjętych zostało najwięcej uczniów z Ukrainy.

(akta kontroli str. 265-274)

Ponadto na mocy porozumienia z CDZdM - instytucją z siedzibą w budynku Szkoły, uczniowie mieli możliwość korzystania ze wsparcia pracowników mówiących w języku ukraińskim. Instytucja ta zatrudniała dwóch pracowników posługujących się językiem ukraińskim.

W Technikum nie zatrudniono osoby w charakterze pomocy nauczyciela lub asystenta międzykulturowego. Dyrektor wyjaśniła, że *nie występowała z wnioskiem o zatrudnienie takich osób, ponieważ liczba uczniów z Ukrainy lub innych uczniów z doświadczeniem migracyjnym wchodząca w skład poszczególnych zespołów klasowych była mała i wynosiła po kilku uczniów. Umożliwiało to szybką integrację zespołów klasowych. Uczniowie ci byli zmotywowani i osiągnęli zadowalające postępy edukacyjne. Wsparcie dodatkowe nie było konieczne. Sytuacja zmieniła się w roku szkolnym 2024/2025, w którym uczniowie klas I zostali przyjęci do Technikum za pomocą systemu elektronicznego Nabór (w rekrutacji podstawowej i uzupełniającej), co oznaczało, że ukończyli szkołę podstawową i przystąpili do egzaminu ósmoklasisty. W teorii uczniowie ci powinni znać język polski w sposób wystarczający do pobierania nauki w kolejnym etapie edukacyjnym.*

Dyrektor dodała, że *analiza sytuacji edukacyjnej po pierwszym półroczu roku szkolnego 2024/2025 wskazuje, że deficyty znajomości języka polskiego wśród uczniów z Ukrainy są duże, a fakt, że uczniowie ci tworzą w dużej mierze zespoły klasowe i są w liczebnej przewadze powoduje, że wolniej uczą się języka polskiego, wolniej też się integrują z polskimi rówieśnikami. Dużym wyzwaniem dla efektywnych działań wychowawczych jest też częsty brak kontaktu rodziców tych uczniów ze szkołą, problemy z frekwencją uczniów i ich funkcjonowaniem w szkole. Wobec powyższego, Dyrektor podjęła decyzję o konieczności zatrudnienia w roku szkolnym 2025/2026 asystenta międzykulturowego. Organ prowadzący wyraził akceptację dla tej sytuacji. Ostateczna decyzja co do wymiaru zatrudnienia zapadnie po analizie wyników naboru uczniów po pierwszym etapie rekrutacji, czyli w lipcu 2025 r.*

(akta kontroli str. 275-284)

1.14. Dyrektor nie kierowała do organu prowadzącego Szkołę wniosków o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie dotyczącym pracy z dziećmi uchodźców z Ukrainy. Wyjaśniła, że *dofinansowanie*

doskonalenia zawodowego nauczycieli jest wpisane w politykę oświatową Miasta Poznania. W każdym roku szkolnym, zwykle w październiku, dyrektor jest zobowiązany do przedstawienia organowi prowadzącemu informacji o planowanych formach doskonalenia zawodowego na kolejny rok kalendarzowy. Wynikają one z planu doskonalenia nauczycieli (plan trzyletni oraz plany roczne, na konkretny rok szkolny) oraz indywidualnych zapotrzebowań zgłaszanych przez nauczycieli. Organ prowadzący na podstawie tych zgłoszeń oraz przepisów budżetowych przyznaje danej szkole środki finansowe na ten cel. Zasady dofinansowania form doskonalenia nauczycieli są publikowane w zarządzeniu Prezydenta Miasta Poznania na dany rok kalendarzowy. Na przykład na rok 2025 kwota przyznana na jeden etat kalkulacyjny wynosi 655,00 zł, a wynika to z podziału środków na podstawie liczby etatów kalkulacyjnych we wszystkich szkołach Miasta Poznania³⁷. Dyrektor dodała, że w związku z taką procedurą przyznawania środków finansowych na doskonalenia zawodowe nauczycieli nie było konieczności występowania z dodatkowym wnioskiem, a otrzymane środki finansowe były wystarczające na pokrycie potrzeb szkoleniowych.

(akta kontroli str. 321-323)

Dyrektor zorganizowała w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli szereg zebrań Rady Pedagogicznej³⁸, na których poruszano m.in. niżej wymienione sprawy poświęcone problematyce dzieci z Ukrainy³⁹:

- umieszczenie Ukraińców ze statusem uchodźców we wszystkich klasach; uczestniczenia ich w procesie edukacyjnym; otoczenia ich opieką, uczenia podstawowych słów i zwrotów,
- przyjęcie czworga uczniów z Ukrainy (uczniowie mieli poznawać język polski, nie mieli być klasyfikowani, ostateczne decyzje miały być podjęte przez ministerstwo edukacji; dzieci zostały przyjęte do kilku klas technikum, pokrewnych pod względem kierunku do tych, w których uczyły się w Ukrainie),
- omówienie innych, w tym szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, uczniów będących obywatelami Ukrainy,
- przyjęcie i wdrożenie programu wsparcia uczniów z doświadczeniem migracyjnym,
- szczegółowe sposoby dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego, m. in. do potrzeb uczniów z doświadczeniem migracyjnym,
- wsparcie dla cudzoziemców i dzieci z doświadczeniem migracyjnym,
- omówienie programu dodatkowych lekcji języka polskiego dla cudzoziemców organizowanych w trzech szkołach w Poznaniu,
- ujęcie w planie nadzoru pedagogicznego: doskonalenia kompetencji nauczyciela w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego, monitorowanie funkcjonowania uczniów z doświadczeniem migracyjnym.

(akta kontroli str. 324-325)

Dyrektor nie kierowała nauczycieli na szkolenia poświęcone problematyce nauczania języka polskiego jako obcego, ponieważ jej zdaniem nie było takiej potrzeby.

W ramach otrzymanych środków finansowych nauczycielom:

³⁷ § 3 Zarządzenia Nr 36/2025/P Prezydenta Miasta Poznania z 20 stycznia 2025 r.

³⁸ Dalej: RP.

³⁹ W 2022 r. na pięciu zebraniach, w 2023 r. na pięciu zebraniach, w 2024 r. na sześciu zebraniach i w 2025 r. na czterech zebraniach.

- 1) umożliwiono szkolenia na platformach edukacyjnych dla nauczycieli:
- a) platforma szkoleniowa Ośrodka Rozwoju Kompetencji Edukacyjnych - od 11.10.2023 r.,
 - b) platforma szkoleniowa Akademia Librusa - od 24.02.2025 r. do 23.02.2026 r.; dostęp do tych platform mieli wszyscy nauczyciele;
- 2) nauczyciele uczestniczyli z własnej inicjatywy w szkoleniach związanych z zagadnieniami dot. uczniów z Ukrainy oraz uczniów z doświadczeniem migracyjnym organizowanych przez różne instytucje:
- Jak wspierać uczniów z trudnościami w komunikacji społecznej? - jeden nauczyciel,
 - Jak tworzyć lekcje dla każdego, czyli o edukacji włączającej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - dwóch nauczycieli,
 - Wspieranie dobrostanu dzieci w obliczu wojny w Ukrainie – pełna mobilizacja nauczycieli - jeden nauczyciel,
 - Atak na Ukrainę. Jak wspierać uczniów, budować relacje w klasach wielokulturowych oraz zapobiegać dyskryminacji? - jeden nauczyciel,
 - Wspieranie kształcenia uczniów z Ukrainy przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych - jeden nauczyciel,
 - Mam w klasie uczniów z Ukrainy – pierwsze dni w nowej szkole - jeden nauczyciel,
 - Podstawy języka ukraińskiego oraz Konwersacyjny kurs języka ukraińskiego – II stopień - jeden nauczyciel,
 - Profilaktyka zachowań trudnych wychowawczo w klasie. Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami uczniów? – jeden nauczyciel,
 - Ocenianie dla rozwoju - założenia, wyzwania, instrumenty wsparcia - jeden nauczyciel,
 - Matura bez stresu - Jak przygotować ucznia do matury ustnej z języka rosyjskiego? - jeden nauczyciel,
 - Szkolenie dla nauczycieli języka polskiego - jeden nauczyciel,
 - Wspieranie kształcenia uczniów z Ukrainy przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych - jeden nauczyciel,
 - Dzieci wielojęzyczne i wielokulturowe w polskiej szkole - jeden nauczyciel,
 - Wielokulturowa szkoła. Jak pracować z uczniem z doświadczeniem migracyjnym - jeden nauczyciel,
 - Wielokulturowość w praktyce szkolnej - jeden nauczyciel.

(akta kontroli str. 326-327, 384)

Dyrektor zatrudniła na stanowisku nauczyciela⁴⁰ obywateli z Ukrainy w następującym wymiarze:

- rok szkolny 2022/2023: nauczycielkę matematyki - w okresie od 1 września do 31 grudnia 2022 r. - w łącznym wymiarze sześciu godzin matematyki i matematyki praktycznie, nauczyciela do prowadzenia przedmiotów kształcenia zawodowego z zakresu grafiki i fotografii w wymiarze czterech godzin tygodniowo,
- rok szkolny 2023/2024: nauczyciela do prowadzenia przedmiotów kształcenia zawodowego z zakresu grafiki i fotografii w wymiarze 10 godzin w I półroczu i sześciu godzin w II półroczu,
- rok szkolny 2024/2025: nauczycielkę kształcenia zawodowego w zakresie przedmiotów graficznych i reklamowych oraz plastyki w łącznym wymiarze 22,2

⁴⁰ Na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, tj. z dnia 14 lutego 2025 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 277, ze zm.).

godzin; nauczycielka otrzymała przydziały m. in. w oddziałach, w których przyjętych zostało najwięcej uczniów z Ukrainy.

(akta kontroli str. 285-287, 328, 364-377)

15. W okresie objętym kontrolą rodzice uczniów uchodźców z Ukrainy nie zgłosili Dyrektor Zespołu skarg dotyczących pobytu i nauki ich dzieci w Technikum.

(akta kontroli str. 329)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wpisy w księdze uczniów odnoszące się do 10⁴¹ uczniów Technikum (spośród 15 objętych kontrolą) były błędne lub niekompletne, ponieważ nie obejmowały części danych wskazanych w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji szkolnej. I tak: w odniesieniu do siedmiu uczniów w księdze nie wpisano kompletnych danych o miejscu ich urodzenia; w przypadku jednego ucznia w rubryce PESEL wpisano same zera; w przypadku trzech uczniów podano błędny adres ich zamieszkania; w przypadku pięciu uczniów nie zawarto kompletnych danych o imionach i nazwiskach rodziców; w odniesieniu do dwóch uczniów w księdze nie wpisano adresów rodziców ucznia.

(akta kontroli str. 139, 148-149)

Dyrektor wyjaśniła, że *kandydaci do przyjęcia najczęściej dostarczają niekompletne podania. W rubrykach, gdzie np. należy wpisać miejscowość wpisują adres poczty, samotne matki często nie podają imienia ojca dziecka itp.* Dodała, że *dane wpisywane do księgi są na podstawie podań o przyjęcie do szkoły, chyba że uczeń z Ukrainy ukończył szkołę podstawową w Polsce i wcześniej szkoła ta uzupełniła wymagane dane. Zdarza się, że kandydaci wpisują adres osób trzecich np. kolegi lub opiekuna prawnego, a nieświadoma tego szkoła niewłaściwy adres wpisuje do systemów.*

(akta kontroli str. 150-151)

W toku kontroli NIK uzupełniono lub poprawiono niekompletne lub błędne zapisy w księdze uczniów.

2. Dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów uchodźców z Ukrainy w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2024/2025 zorganizowano w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo, co było niezgodne z przepisami § 11a ust. 1 oraz § 11ab rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy. W myśl ww. rozporządzenia, dodatkowe zajęcia lekcyjne z języka polskiego miały być prowadzone w wymiarze nie niższym niż sześć godzin lekcyjnych tygodniowo (§ 11a ust. 1), a w roku szkolnym 2024/2025 w wymiarze nie niższym niż cztery godziny lekcyjne tygodniowo (§ 11ab ust. 1).

(akta kontroli str. 172-177)

Dyrektor wyjaśniła, że *zajęcia zorganizowano w niższym wymiarze, niż określony w ww. przepisach, z uwagi na brak zainteresowania uczniów uczestnictwem w większej liczbie tych zajęć, pomimo próśb kierowanych przez wychowawców klas o rozważenie uczestnictwa w tych zajęciach.*

⁴¹ Nr w księdze uczniów: 5793, 5797, 5804, 5805, 5853, 5887, 5915, 5921, 5922, 5928.

NIK wskazuje, że przepisy przywołanego wyżej rozporządzenia nie przewidują odstępstwa od organizacji zajęć we wskazanym w nich wymiarze godzin lekcyjnych.

(akta kontroli str. 384-401)

OCENA CZĄSTKOWA

W Technikum uczniom uchodźcom z Ukrainy zapewniono organizacyjne warunki do realizacji przez nich prawa do nauki. Dyrektor w wymaganym terminie opracowała i przekazała organowi prowadzącemu arkusze organizacji szkoły na każde z lat szkolnych objętych kontrolą. Przyjęcia do szkoły uczniów uchodźców z Ukrainy odbywały się zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, a nauka i dodatkowe zajęcia odbywały się w prawidłowo zorganizowanych oddziałach. Uczniowie ci byli też prawidłowo klasyfikowani. Zapewniono im również możliwość skorzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, pomoc ze strony nauczycieli władających ich językiem oraz stworzono warunki do udziału w aktywnościach rozwijających zainteresowania i integrujących społeczność szkolną. Nauczycielom Technikum umożliwiono doskonalenie w zakresie pracy z uczniami migrantami. Uczniom uchodźcom z Ukrainy stworzono możliwość dodatkowej nauki języka polskiego, choć bezpłatne zajęcia w tym zakresie odbywały się w mniejszym wymiarze – o cztery godziny lekcyjne tygodniowo w latach szkolnych 2021/2022 2023/2024 i dwie godziny lekcyjne tygodniowo w roku szkolnym 2024/2025 – od ustalonego rozporządzeniem w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy. Stwierdzono także, że część wpisów w księdze uczniów – w odniesieniu do 10 z 15 objętych kontrolą – była niekompletna lub błędna.

OBSZAR **2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów-dzieci uchodźców z Ukrainy obowiązku nauki**

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 z nauki w Technikum zrezygnowało ośmiu uczniów uchodźców z Ukrainy, w wieku do 18 roku życia (odpowiednio dwóch, zero, czterech i dwóch uczniów).

Siedmiu z ww. uczniów mieszkało na terenie Poznania, a jeden w podpoznańskiej gminie. Informacje o zmianach w spełnianiu obowiązku nauki przez absolwentów szkoły podstawowej mieszkających w Poznaniu były przekazywane Prezydentowi Poznania za pośrednictwem systemu elektronicznego PABS, stosowanego do wymiany danych między organem prowadzącym a szkołami; takiej informacji nie przekazano natomiast do gminy właściwej dla miejsca zamieszkania ósmego ucznia mieszkającego poza Poznaniem, o czym szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 330-351)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dyrektor nie wywiązała się - z określonego w art. 36 ust. 15 ustawy Prawo oświatowe - obowiązku powiadomienia właściwego burmistrza o zmianie w spełnianiu przez uczennicę mieszkającą na terenie właściwej jemu gminy⁴² obowiązku nauki (rezygnacji z nauki w Technikum).

⁴² Uczennica mieszkająca poza Poznaniem, wpisana do księgi uczniów pod nr 5630.

Dyrektor wyjaśniła, że *uczennica opuściła Szkołę na wniosek rodziców, w okresie wakacyjnym, w związku z czym przeoczono przekazanie tej informacji do j.s.t. Rodzice zadeklarowali zmianę szkoły.*

(akta kontroli str. 330-332, 363)

NIK wskazuje, że złożenie przez rodziców ucznia deklaracji zmiany szkoły nie zwalniało Dyrektora Zespołu z realizacji obowiązku wynikającego z ww. przepisu ustawy – Prawo oświatowe.

OCENA CZĄSTKOWA Dyrektor Zespołu, w jednym z ośmiu przypadków, nie wywiązała się z obowiązku powiadomienia właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o zmianach w spełnianiu obowiązku nauki (rezygnacji z nauki w Technikum) przez absolwenta szkoły podstawowej mieszkającego na terenie gminy właściwej dla tego organu.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) powiadomienie właściwego burmistrza o zmianie w spełnianiu obowiązku nauki (zakończeniu nauki w Technikum) przez jedną z uczennic mieszkającą na terenie gminy właściwej dla tego organu⁴³,
- 2) prowadzenie dodatkowych zajęć z języka polskiego w wymaganym wymiarze godzin lekcyjnych.

Uwagi NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 17 czerwca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Marcin Komorowicz
starszy inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Dyrektor Delegatury
Karolina Wirszyć-Sitkowska
/podpisano elektronicznie/

⁴³ Ibidem.

